

СЕКЦІЯ 2

АРХІВНА ТА БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА І ЗБЕРІГАННЯ ДОКУМЕНТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ВІЙНИ

*Артеменкова О. М., аспірантка кафедри інформаційних технологій,
Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ*

АРХІВИ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКУМЕНТІВ

У сучасному інформаційному суспільстві застосування електронних інформаційних технологій поширене в більшості сфер життєдіяльності. Обсяг електронної інформації історичного, наукового, культурного, соціального та економічного значення постійно зростає, тому архіви електронних документів відіграють надзвичайно важливу роль у процесі прийняття стратегічних рішень на всіх рівнях управління та проведення досліджень, оскільки вони є надійним джерелом інформації.

У багатьох країнах функціонують спеціалізовані установи для централізованого державного зберігання інформації, представлені в електронному вигляді. До таких установ належать Національний архів цифрових баз даних Великої Британії, Центр зберігання електронних документів Національної адміністрації з архівів та діловодства США тощо. Оцифрування архівних документів та оприлюднення їх через спеціалізовані вебсайти активно здійснюється силами українських державних архівних установ. Значно прискорили роботу з цифровізації архівного фонду держави саме епідеміологічні обмеження, які були запроваджені в країні задля запобігання поширення коронавірусної інфекції COVID-19, адже читальні зали архівів на довгі місяці зачинилися для відвідувачів. У цих непростих умовах архівні установи розпочали активніше оцифровувати та викладати матеріали зі своїх фондів на власних вебсайтах. Сьогодні вже на сайті кожного обласного та центрального архіву створено розділ «Е-архів». Тут публікують переважно ті справи, які мають підвищений попит у користувачів-дослідників.

Темпи наповнення е-архівів у різних установах різні, але цей процес є надзвичайно важливим для розкриття історії України і українців. Особливої значимості справа цифровізації, а отже, збереження фондів, набула у світлі російсько-української війни, а саме з 24 лютого 2022 р., коли Російська Федерація розпочала повномасштабне вторгнення. Українські архіви опинилися і в зоні безпосередніх бойових дій, і зазнавали обстрілів та бомбардувань або перебували чи досі перебувають у російській окупації, а отже, – продовжують далі знаходитися під загрозою знищення або пограбування, що небезпечно черговими втратами нашого національного архівного фонду. З огляду на це, створення і збереження хоча б цифрових копій оригіналів документів є критично важливою справою.

Українські державні архіви продовжують невтомно працювати над розширенням власних цифрових фондів та відкривають дослідникам доступ 24/7 до нових е-копій документів і свого довідкового апарату. Вебсайти провідних архівних установ України стали важливими джерелами пошуку об'єктивної інформації для дослідників. Поступово формуються бази даних, які створюються та наповнюються зокрема й українськими ентузіастами.

Архіви електронних документів мають багато переваг перед традиційними, адже насамперед це полегшує доступ до інформації та покращує роботу всієї архівної галузі. Важливо підкреслити, що в Україні вже сформувалися передумови для архівного зберігання електронних документів. Завдання довгострокового збереження е-ресурсів пов'язано з дотриманням вимог певних правових норм, зокрема:

- дотримання авторського права;
- наявність ліцензій;
- наявність певної ресурсної бази;
- наявність обладнання та технологій;
- укладання контрактів на доступ до е-ресурсів.

Це – надзвичайно важливо в сучасних умовах для всієї архівної сфери, адже лише якісна продукція має підвищений ступінь захисту, а отже, – і безпеки задля довгострокового збереження і надання доступу до е-ресурсів. Як вказує Н. Верьовкіна, довгострокове збереження пов'язано також зі значними фінансовими видатками, які призначені на постійне оновлення як обладнання, так і придбання тих чи інших носіїв інформації [2]. Досі невирішеним залишається питання відсутності єдиної методики впровадження сучасних інформаційних технологій. Також актуальним є подальше впровадження та вдосконалення е-документообміну й цифрового підпису на підприємствах, в установах та організаціях.

У сучасних умовах розвитку інформаційного суспільства, що характеризується широким запровадженням інформаційних технологій, необхідним є створення архівних путівників нового покоління. З метою вироблення єдиних методичних засад до підготовки путівників про склад і зміст архівних фондів на замовлення Державного комітету архівів України Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства підготував спеціальний методичний посібник [1].

Інформаційно-комунікаційні технології, їх широке застосування у різних сферах життєдіяльності особистості, суспільства та держави є одним із найважливіших інструментів сталого розвитку, що сприяє підвищенню технологічного, економічного, соціального, культурного рівнів країни загалом. Саме тому впровадження інформаційних технологій в архівній галузі, де невід'ємним та надзвичайно важливим складником є оцифрування архівних фондів з метою їх удо-

ступнення широкому загалу та формування архівів електронних документів, – це складне і водночас актуальне завдання, яке потребує постійної уваги та конкретних зусиль, тому воно є пріоритетним у розвитку галузі, а пошук шляхів його вирішення триває досі.

Отже, ефективна робота з оцифрування та формування архівів електронних документів насамперед залежить від впровадження сучасних інформаційних технологій. Їх використання полегшує роботу архівістів, підвищує якість наданих послуг користувачам. Водночас в Україні є ціла низка проблем, які гальмують процеси широкомасштабного впровадження інформаційних технологій в архівну справу, насамперед це стосується недостатнього рівня фінансування архівних установ, тому в них і немає реальної можливості для широкого розгортання робіт з переведення своєї діяльності на якісно новий рівень.

Список використаних джерел

1. Артеменкова О. М. Пошук архівної інформації про родовід засобами мережі Інтернет. *Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі*: зб. матеріалів Другої міжнар. наук. конф., м. Київ, 16–18 травня 2019 р. Київ: Вид-во Ліра-К, 2019. С. 105–106.
2. Верьовкіна Н. М. Електронний архів як засіб зберігання та пошуку документальної інформації. URL: http://www.confcontact.com/2014-nauka-v-informatsionnom-prostranstve/sk5_veryovkina.htm

*Охріменко Г. В., канд. іст. наук, доцент,
Національний університет «Острозька академія», м. Острог*

ЦІННІСНІ АСПЕКТИ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ БІБЛІОТЕЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ СУЧАСНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ В УКРАЇНІ

Корпоративна культура – це складний комплекс узгоджень, що бездоказово приймаються всіма членами конкретної організації [2, с. 171]. Зазвичай корпоративна культура виявляється у філософії й ідеології управління, ціннісних орієнтаціях, віруваннях, очікуваннях, нормах поведінки. Водночас у теперішньому науковому дискурсі активно використовують поряд із терміном «корпоративна культура», поняття «організаційна культура». Чи є ці поняття тотожними?

Аналіз останніх наукових публікацій дослідників (О. С. Віханський, С. В. Іванова, Л. В. Карташова, Е. Д. Малінін, В. А. Співак) показує, що дані поняття чітко не розмежовуються, а використовуються як синоніми, хоча саме існування таких визначень означає розрізнення феноменології. Відповідно організаційна культу-